

CHORVÁTSKE POVZBUDENIE

Pápež Benedikt XVI., v sprievode chorvátskeho prezidenta Iva Josipoviča, víta pár v tradičnom chorvátskom kroji na letisku v Záhrebe. Pápež v Chorvátsku varoval, že tradičná rodina sa v Európe „rozkladá“ pod tlakom sekularizácie. Pred 300 000 veriacimi vyzval mladé páry, aby manželstvo nenahrádzali voľným spoložitím. Benedikt na svojej prvej návšteve 4,4-miliónového Chorvátska podporil snahy krajiny o členstvo v EÚ očakávané v roku 2013. **JÁN FELIX, Šport 6.6.2011**

Spor bývalého arcibiskupa Jána Sokola s týždenníkom Týždeň súd odročil na september

Spor bývalého arcibiskupa Jána Sokola s týždenníkom Týždeň o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50 000 eur trnavský okresný súd odročil na september. Dôvodom je práceneschopnosť právnych zástupcov oboch strán. **Rádio Regina, 7.6.2011**

Pre Rómov 833-tisíc eur

Sociálne a kultúrne potreby Rómov by sa mohli zlepšiť aj vďaka 833 878 eurám, o ktoré sa môžu uchádzať obce, vyššie územné celky, občianske združenia, nadácie, neinvestičné fondy, registrované cirkvi a fyzické osoby. Úrad vlády totiž vyhlásil výzvu na predkladanie žiadostí na podporu sociálnych potrieb a riešenia mimoriadne nepriaznivých situácií rómskej komunity. Gestorom výzvy je Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity, ktorý do 3. augusta eviduje žiadosti. (sita), **Plus jeden deň, 7.6.2011**

Modlili sa a pálili sviečky!

Majú zážitok na celý život. Hoci väčšina našich hádzanárov nepatrí medzi silno veriacich ľudí, návšteva Betlehema, Chrámu Božieho hrobu i Múru nárekov v Jeruzaleme ich nenechala chladnými. S úžasom si prezreli miesta, kde sa Ježiš Kristus narodil i zomrel.

Zverenci trénera Zoltána Heistera, ktorí boli v Izraeli kvôli kvalifikačnému súboju ME 2012 s domácim tímom (viac o zápase na strane 31), si pred výletom najskôr zatrénovali. Potom nasadli do autobusu, ktorý nabral kurz Palestína, kde sa nachádza Betlehem. Teda mestečko, v ktorom sa narodil Ježiš Kristus. „Pokiaľ sme sa dostali do samotnej baziliky, trvalo to zhruba dve hodiny. Museli sme dvakrát prestupovať do iného autobusu, lebo izraelskí šoféri nás nechceli zobrať do palestínskeho pásma. Asi mali strach,“ prezradil pivot nášho tímu Andrej Pet-

ro. Väčšina hádzanárov sa v chrámoch aj pomodlila, niektorí dokonca zapálili aj sviečky a tajne si niečo želali.

Nezabudnuteľné spomienky

„Bol to pre mňa veľmi silný emotívny zážitok. Mali sme možnosť vidieť kus histórie, kde sa Ježiš narodil i zomrel. Hoci nepatrím medzi silno veriacich, verím, že niečo existuje. Zapálil som aj sviečku a želal si určité veci. A bolo medzi nimi aj to, že raz chcem hrať na šampionáte za Slovensko,“ opísal svoje pocity krídelník Miroslav Volentic. Aj tvorca hry nášho tímu Peter Kukučka si odnáša z výletu nezabudnuteľné zážitky. „Sú to neskutočné veci. To treba zažiť a vidieť na vlastné oči. Sviečku som síce nezapálil, ale dotkol som sa Múru nárekov.“ Hráči si na záver kúpili aj viaceré spomienkové predmety. **Marián Korbel**

Plus jeden deň 10.6.2011

SaS práva pre gejov odložila

Sulikovci si určili priority. Registrované partnerstvá budú riešiť, keď štát povolí užívanie marihuany v medicíne.

Boj za registrované partnerstvá liberálna SaS odsúva. Šéf strany Richard Sulík včera povedal, že najskôr chcú presadiť vyžívanie marihuany na medicínske účely. „Nie sme schopní venovať sa všetkému naraz,“ vysvetľoval. Registrované partnerstvá aj legalizáciu marihuany SaS mala vo volebnom programe. „Nerozumieme takému postoj,“ reagovala Romana Schlesinger, hlavná organizátorka dnešného Dúhového pridu. V Bratislave sa koná druhý ročník pochodu za zrovnoprávnenie gejov, lesbičiek, bisexuálov a transgender ľudí.

Varovanie cirkvi

Sulík vyzval ľudí, aby na akciu prišli. Účasť vzápätí ohlásil minister práce Jozef Mihal z SaS, pochod podporila aj štátna tajomníčka ministerstva Lucia Nicholsonová, takisto z SaS. Pridu včera komentoval aj predseda Pápežskej rady pre pastoraáciu v zdravotníctve Zigmunt Zimowski, ktorý navštívil Slovensko. Cirkev podľa neho nikoho neodsudzuje. Zimowski podľa SITA povedal, že dnešný pochod nie je za kultúru žitia, a zapochyboval, či sa pričini o lepšiu výchovu detí.

Marihuanu nemajú istú

SaS chýba podpora aj na to, aby marihuanu smeli lekári predpisovať na utlmenie bolesti napríklad onkologickým pacientom. Vo februári s takýmto návrhom neuspela. Most-Híd a KDH sú skeptické aj teraz. „Takúto vážnu vec treba najprv vnútri prediskutovať. Inak to považujem za zúfalé naháňanie preferencií, ktoré strana stráca,“ vyhlásil šéf klubu KDH Pavol Hrušovský. SaS v poslednom prieskume Focusu dosiahla iba 5,2 percenta.

**Mária Mihaliková
SME, 4.6.2011**

Homosexualita nie je v Desatore

Dve ženy, jedna téma. Obe vystúpia na dnešnom Dúhovom pride, aby podporili práva neheterosexuálnych ľudí. CLARE B DIMYON presvedčila svojimi aktivitami na podporu LGBT ľudí vo východnej Európe aj samotnú britskú kráľovnú. Speváčku ANETU LANGEROVU zas označili za najvplyvnejšiu osobnosť českej komunity gejov a lesbičiek.

Keď jej princ Charles v zastúpení britskej kráľovnej odovzdával vlani Rad Britského impéria, v Buckinghamskom paláci po prvý raz oficiálne zazneli slová ako gej či lesbička. CLARE B DIMYON bola na slovenskom pride už aj vlani, viac ako lesbičskou aktivistkou sa však cíti kvakerkou.

Clare B Dimyon bola pokrstená ako katolíčka. Kňaz, ktorý ju krstil, sa vraj neskôr dostal do väzenia za zneužívanie detí. Jej otec ako katolícky teológ písal o morálke, pritom bol svojej žene neverný. Dospievanie bolo pre ňu náročné. „Vedela som, že som iná, veľmi iná, no nevedela som prečo. V škole som sa cítila ako v sklele, nemala som jazyk na to, iné vo mne, nijaký koncept, len som cítila, že svet okolo mňa neodrážal moje skúsenosti.“ Z depresie ju zachránili hodiny hebrejčiny. Židovská komunita, s ktorou prišla do kontaktu aj cez štúdium ruštiny, jej ponúkla istý emocionálny azyl. Dnes nosí klobúčik, ktorý síce pochádza od francúzskych rybárov, ale pripomína jarmulku. Zdôrazňuje, že v židovstve tento symbol pripomína človeku jeho podriadenosť bohu. Na vzťah katolíckej cirkvi k inak orientovaným ľuďom má však jasný názor. „Často nám hovoria, že by bolo lepšie, keby sme boli menej úprimní. Ale ako by to mohlo fungovať? Mala som doma príklad dvojakej morálky,“ hovorí. Mnohé cirkvi podľa nej gejom a lesbám ubližujú už len tým, že ich zbavujú sebavedomia: „Mladí ľudia sa boja priznať k svojej orientácii, lebo vraj Biblia o nich hovorí to či to.“

Homofóbia nie je v Biblii

No Clare B Dimyon tvrdí, že nábožensky založená homofóbia

je teologicky nesprávna. „Zozbierala som si všetky odkazy z Biblie. Poniktorí ľudia aplikujú svoje homofóbne názory na Bibliu, nie naopak,“ tvrdí. Navrhuje vrátiť sa k Ježišovým slovám. „Ježiš sa vyjadroval veľa na adresu sexuálnej morálky, ale nepovedal nič o homosexualite. Tak prečo to nespomenul? Kde je to písané v desiatich prikázaniach? Cudzoložstvo tam je, a ani tak neposielame tých, čo sú neverní, na smrť či do väzenia. Ak by sme tak robili, asi by sa nám rozpadla celá spoločnosť. Katolíci urobili z homosexuality svoju hlavnú tému. Ak sa máme stále držať Mojžišovej Knihy leviťov, ktorá zvrhľé sexuálne praktiky spomína, prečo potom zomrel Kristus na kríži? Starý zákon takisto podporuje otroctvo a je vari dnes ešte niekto zaň?“ pýta sa.

Kvakerská lesbička

V osemdesiatych rokoch, keď prešla svojim coming outom, nemali inak orientovaní ľudia v spoločnosti veľkú podporu. Clare spomína, že ako lesbička učiteľka počas obednej prestávky radšej ani nechodila do zborovne, aby nemusela čeliť poznámkam. Homosexuáli boli na úrovni tých, čo zneužívajú deti. Na prvých dúhových pochodoch v Londýne pochodovala pod transparentom kvakerská lesbička. „My veríme, že naše presvedčenie treba premieňať do činov a celého nášho života, že nestačí len ísť v nedeľu do kostola,“ hovorí o kvakeroch. Zdôrazňuje, že dialóg je pre ich komunitu základom všetkého. „Nechávame hovoriť hnevlivých, ba aj násilných ľudí, lebo kým hovoria, nerobia nič horšie,“ vysvetľuje postoje svojej cirkvi. Ak by jej niekto zabezpečil ochranu, hovorila by aj s neonacistami, ktorí vlani protestovali proti Dúhovému pridu v Bratislave.

Za Boha a za impérium

Keď sa minulý rok dozvedela, že za podporu LGBT (lesbičských, gejovských, bisexuálnych a transgender) komunit vo východnej Európe sa jej chystajú udeliť titul MBE, váhala, či ju za to v jej kvakerskej spoločnosti, ktorá vždy bojovala za rovnosť všetkých

ľudí, neodsúdia. Poradili jej však, aby to brala ako ospravedlnenie za diskrimináciu, ktorú gejovia a lesbičky museli roky v Británii zažívať. Ocenenie od kráľovnej, Rad britského impéria, teraz už vníma symbolicky. „Ak si hlava jednej veľkej cirkvi myslí, že by mi mala dať medailu, tak asi moja orientácia nie je taká hrozná. Mám certifikát s podpisom kráľovnej, že som dôveryhodná osoba,“ ukazuje hrdo na ocenenie v tvare kríža s nápisom For God and the Empire. Podľa nej sú práva LGBT ľudí lakmusovým papierikom demokracie. „Ak aj ľudia najviac nenávidení môžu využívať svoje práva, tak je s demokraciou všetko v poriadku,“ hovorí.

Celibát nefunguje

Základným postojom, ktorý prezentuje katolícka cirkev aj u nás, je síce porozumenie voči homosexuálne orientovaným ľuďom, ale odmietnutie samotných homosexuálnych úkonov. „Mohli by to začať aplikovať na svojich katolíckych kňazov,“ reaguje vášnivo Dimyon. Podľa nej by sa katolícka cirkev mala v prvom rade reálne pozrieť na sex. Pre niektorých ľudí môže byť síce riešením vzdať sa sexu úplne, podľa nej však celibát ideálne nefunguje ani u katolíckych kňazov a nemal by sa nanucovať ako účasť nejakého povolania. „Prečo by sme sa mali vzdať toho najzákladnejšieho ľudského inštinktu? Ak nás stvoril Boh, tak aj so sexuálnou orientáciou“ hovorí. Dimyon prízvukuje, že pride neznamená nijaký sexuálny sprievod. Nechce s nikým hovoriť o sexe, ale o svojej sexuálnej orientácii.

Na vlastné oči

O vzťahu viery a homosexuality diskutovala aj v Bratislave počas jesenného Filmového festivalu inakosti. Spomína si na staršiu ženu, ktorá chodila na všetky filmy, lebo si prečítala hrozné veci o homosexuáloch, a tak sa chcela na vlastné oči presvedčiť. Dimyon vyzýva každého, aby urobil to isté: „Poďte sa pozrieť, ako vyzerá veriaci lesbička, skôr, ako ma odsúdite,“ hovorí. Spomínaná staršia žena im neskôr povedala, že ako

aktívna katolíčka sa hanbí za to, ako sa k pochodujúcim na slovenskom Dúhovom pride správali tí, čo sa nazývajú kresťanmi.

Necháva to na Boha

Clare pripúšťa, že jej pred bránou neba nakoniec predsa len povedia, že sa mýlila, radšej by však posúdenie nechala na Boha. Dovtedy by si chcela so svojou partnerkou spoločne zobrať poisťku na auto či hypotéku, bola by rada, ak by ju mohla v nemocnici navštíviť, či aby nemuseli trpieť deti LGBT rodičov. Spolu s tradicionalistami verí, že rodina je základom spoločnosti, že šťastný a milovaný človek je platnejším členom spoločnosti ako nešťastný. Tvrdí, že aj na Slovensku cíti veľa pozitívnych reakcií, náš pride sa síce konal ako celkom posledný v Európe, ale vraj bol jedným z najlepších. Ciest na dosiahnutie rovných práv aj pre gejov a lesby je podľa nej viac. Jedna stratégia vraj funguje vždy nechať sa spoznať a obľúbiť. „Potom už bude nevyhnutné, aby prišiel aj zákon,“ dodáva.

Podťe sa pozrieť, ako vyzerá veriaca lesba, skôr, ako ma odsúdite.

Kvakeri

Kvakeri sú malou protestantskou spoločnosťou, ktorú založil George Fox v polovici 17. storočia. Podľa nich sa boh v človeku objavuje ako jeho vnútorné svetlo. Kvakeri sú známi svojimi pacifistickými postojmi, často vyberajú nepopulárne kauzy, zastávajú sa aj tých, ktorých každý odsudzuje. Kvakeri dosiahli isté ústupky aj v diskusiách s nacistami. Nemci si totiž pamätali, že po prvej vojne to boli práve oni, ktorí im v zuboženom Nemecku pomáhali prežiť. Po Pearl Harbour bránili Japoncov žijúcich v Amerike, ktorých všetci začali nenávidieť. Kvakerské ženy presviedčali na začiatku vojny aj britskú vládu, že musí prijať ohrozené židovské deti z Európy. Zmena zákona nakoniec umožnila aj Nicholasovi Wintonovi uskutočniť svoj projekt záchrany českých a slovenských detí. Kvakeri dostali v roku 1947 Nobelovu cenu za mier.

Zuzana Uličianska
SME, 4.6.2011

Scientológom z Hollywoodu sa pohľad do zrkadla nepáči

O tom, komu vlastne „patrí“ Hollywood, sa diskutuje už celé storočie. To, že možno nenápadne padol do rúk obávaným aj zosmiešňovaným scientológom, je však ochotný priznať len málokto. Na cirkev, ktorá ovládla prostý ľud aj mnohých prominentov, si už v budúcom roku posvieti film Paula Thomasa Andersona s Joaquinom Phoenixom, Amy Adamsovou a Philipom Seymourom Hoffmanom, a to napriek viac ako ročnému zákulisnému boju, ktorý s režisérom cirkev zvädzala.

Film sa takmer „rozplynul“

Ešte v minulom roku sa v krátkom časovom slede objavili informácie o vzniku a následnom zastavení filmového projektu The Master. Režisérom snímky, ktorá akoby sa na jeseň roku 2010 rozplynula v kalifornskom ovzduší, mal byť Paul Thomas Anderson, 40-ročný držiteľ piatich nominácií na Oscara za réžiu či scenár snímok Boogie Nights, Magnolia alebo Čierna krv. Anderson je v Hollywoode považovaný za špecialistu na pikantné témy.

Práve to však jeho najnovší film takmer zahubilo. Hlavným hrdinom filmu The Master má byť Lancaster Dodd. Vojnový veterán, ktorý po návrate do USA nedokáže nájsť svoje miesto v spoločnosti, a tak si vytvorí vlastnú komunitu - cirkevnú sektu. Na samotnom príbehu by hádam ani nebolo nič, čo by mohlo podnietiť kohokoľvek nespokojnosť, ak by len Andersonov scenár tak veľmi nedbal na detaily. Režisérovo fiktívny príbeh totiž nesmierne pripomína príbeh vzniku scientológie, ktorá akoby náhodou patrí v Hollywoode medzi tie najrozšírenejšie sekty. Aj Andersonova sekta napríklad vzniká v roku 1952, teda práve vtedy, keď svoju cirkev zložil aj otec scientológie L. Ron Hubbard. Práve na neho sa nápadne podobá aj predstaviteľ hlavnej úlohy Philip Seymour Hoffman, ktorého Anderson považoval za pilier filmu už pri písaní scenára.

Život v strachu

Ani Andersonov vzťah k scientológii nie je celkom platonický. Vizuálny umelec Jeremy Blake, s ktorým režisér úzko spolupracoval na komédii Opití láskou, spáchal v roku 2007 samovraždu len týždeň po tom, čo dobrovoľne opustila tento svet aj jeho priateľka, úspešná tvorkyňa počítačových hier

Theresa Duncanová. V posledných mesiacoch pár žil v neustálom ochromujúcom strachu práve zo scientológov, ktorí ich údajne prenasledovali a zastrašovali. Napriek oficiálnym vyhláseniam, v ktorých Anderson tvrdil, že podobnosti jeho fikcie a scientológie sú čisto náhodné, medzi hercami, filmármi aj producentmi hojne zastúpená cirkev sa postavila na odpor.

Nešlo však o žiadne mediálne prestrelky či bojkot jednotlivcov. Film zamietli hneď jedny z najväčších hollywoodskych filmových štúdií Universal, a to krátko po tom, čo internetový magazín The Playlist zverejnil analýzu scenára k snímke s dôrazom na paralely so scientológiou.

Má teda skutočne prapodivná sekta spájaná s mnohými obvineniami zo zastrašovania svojich kritikov v Hollywoode moc povoliť, alebo, naopak, pochovať filmový projekt za desiatky miliónov dolárov? Mnohí tvrdia, že keď dokázala vytiahnuť z blata a postaviť na piedestál niekoho takého kontroverzného, ako je Tom Cruise, dokáže už asi všetko.

Na scenári „zapracoval“

Anderson sa však nevzdal a napriek tomu, že mu zavreli dvere pred nosom ešte viaceré štúdiá, záchrancu napokon našiel v podobe 25-ročnej Megan Ellisonovej, dcéry miliardára a vášnivej producentke. Ellisonová sa nedávno realizovala napríklad aj v kinohite Skutočná guráž, a tak prísľub jej spolupráce posmelil aj hercov, ktorí dosiaľ veľmi nadšení filmom neboli. Okrem už spomínaného Hoffmana sa napokon Andersonovi upísali aj Joaquin Phoenix, Laura Dernová a Amy Adamsová. Nakrúcať sa dokonca začne už 13. júna, a tak film iste v budúcom roku bude mať premiéru. Otázne však je, akú cenu za tento náhly zlom k lepšiemu musel Anderson zaplatiť. Podľa magazínu AVclub totiž na scenári po neúspechoch so štúdiami Universal „poriadne zapracoval“.

Na cirkev, ktorá ovládla prostý ľud aj mnohých prominentov, si už v budúcom roku posvieti film Paula Thomasa Andersona.

Sci-fi spisovateľ a zakladateľ scientoickej cirkvi L. Ron Hubbard je pre mnohé celebrity takmer svätcom.

Lucia Javůrková, Pravda, 7.7.2011

Miro, odlož si ten stroj!

František Mikloško vydal príležitostné texty z rokov 1985 až 2010

Bývalý disident a ponovembrový politik podáva príbehy ľudí, ktorí sa v rôznej forme stretli s komunistickým násilím a dokázali mu vzdorovať.

„Jedinú nádej vo vyrovnaní sa so zločinnými komunizmom dnes vidím vo vydávaní publikácií, pomenovaní vecí, zdokumentovaní udalostí,“ povedal František Mikloško pred desiatimi rokmi. Vtedy spolu s Petrom a Gabrielou Smolíkovcami získali za knihu *Zločiny komunizmu na Slovensku v rokoch 1948-1989* Cenu Dominika Tatarku. Teraz sa bývalý katolícky disident a ponovembrový politik predstavuje knihou *Desať spravodlivých* (Vydavateľstvo Michala Vaška), žánrovo síce odlišnou, ale s predošlým monumentálnym edičným činom v mnohom príbuznou. Tvoria ju totiž texty z posledného štvrtstoročia, laudatia, zdravice i nekrológy, ktorých hrdinami sú ľudia, čo sa s komunistickým násilím stretli a dokázali sa mu postaviť.

X je nielen rímskych desať

Názov knihy *Desať spravodlivých* odkazuje na Abrahámovu otázku z *Knihy Genezis*, v duchu ktorej Mikloško hľadá biblickú spravodlivosť v štyridsiatich dvoch príbehoch. To číslo nie je zámerné a už vôbec nie konečné. Nie náhodou má titul knihy aj rovnocennú typografickú verziu, kde rímska desiatka predstavuje súčasne aj nedefinovaný počet iks ďalších ľudí a ich osudov. Adresátni textov sú ľudia, s ktorými autor spolupracoval či už v disente, alebo v ponovembrových rokoch, ale aj takí, ktorých zažil iba raz, alebo sa dokonca o nich dozvedel iba sprostredkovane, ale ich príbeh bol a je vždy aj nadčasovým svedectvom. Od Jána Pavla II. či Antona Srholca cez možno menej známych trpiteľov a vyznávačov cirkvi až po neznámy príbeh manželov Frühwaldovcov, od kniežaťa Schwarzenberga či Árpáda Göncza po Václava Bendu, od Jána Langoša či Marcela Strýka po Martina Bútoru, od Dominika Tatarku či Miroslava Cipára po Altu Vášovú. Sú to príležitostné texty, stručné, štylisticky prítlačlivé, plné faktov a súvislostí, ale aj pokory a pochopenia. Proste

všetko je v nich tak, ako sa na tento žáner a autora a človeka Mikloškovo formátu patrí.

Osobná noblesa textov

„Miro, ten stroj odlož, za nejaký čas ho iste draho predáš, v krajnom prípade ťa zaň zavrú,“ pripomenul v laudatii Miroslavovi Cipárovi dvadsať rokov po tom, čo sa práve v Cipárovom byte na jeho písacom stroji rodilo prvé vyhlásenie Verejnosti proti násiliu. Takto je to pre Mikloška typické, vážnosť a oficiálnosť chvíľ, v ktorých texty zaznievali, vždy dokázal zvládnuť bez pátosu, v pravý čas pridáva odľahčujúcu spomienku. Výsledný efekt nazýva Peter Zajac „osobnou noblesou“ textov, rovnako sa pre ich charakteristiku hodia aj slová, ktorými Mikloško vyjadruje obdiv svojmu obľúbenému kňazovi a básnikovi Jankovi Silanovi, že „úsmevom naprával krivdy“.

Christmas ako sen

A keď pri preberaní výročnej ceny Christmas od Združenia A-R („bol to jeden z mojich snov“) ďakuje jeho členom za to, že mu v sedemdesiatych rokoch umožnili spoznať svet výtvarného umenia, skromne pomlčí o inej veci. Že práve on patril k ľuďom, ktorí riskovali a organizovali pre umelcov, stojacich dobrovoľne mimo socialistickorealistickej scény, prvé neoficiálne výstavy a že dodnes, hoci sa z „posledných stali prvými“, sponzorsky podporuje napríklad aj vydávanie ich monografií.

Pozitívna odpoveď

„Nejaký čas ešte budeme čerpať z dedičstva ľudí, o ktorých som tu hovoril,“ píše v samizdatovej pamiatke kňazovi, politickému väzňovi a prekladateľovi Lacovi Hagovskému v roku 1986. „Ale potom začne pravda kruto vychádzať na povrch. Či sa nájde aspoň desať tých spravodlivých, ktorí budú aj dnes zo všetkých síl robiť, čo sa bude dať robiť?“ Kniha nám na to dáva pozitívnu odpoveď. Je ich dosť, nielen tých symbolických desať. A patrí medzi nich určite aj František Mikloško, hoci by pri svojej skromnosti možno niečo namietal. V tom prípade nech je trebárs hneď jedenástym.

Alexander Balogh
SME 9.6.2011

Tradícia rovnosti

Dúhový Pride 2011 opäť rozprúdil diskusiu o tom, čo sú to tradície a prečo je pre nás potrebné či užitočné držať sa ich. Tak napríklad naši konzervatívci v otvorenom liste vyčítajú zahraničným diplomatom, že keď podporili pochod, prekročili svoje poslanie. Prečo? Okrem iného preto, lebo: „Národy si citlivo strážia svoje kultúrne a civilizračné tradície pred vonkajším zasahovaním.“ Výborne. Takúto diskusiu je možné len privítať. Tí, čo sú zástancami zrovnoprávnenia ľudí s neheterosexuálnou orientáciou, sa totiž tiež držia jednej veľmi dôležitej civilizračnej tradície. Vlastne nielen jednej. Naši strážcovia „prirodzených poriadkov“ budú napríklad určite poznať maximu: Nerob druhým to, čo nechceš, aby druhí robili tebe. A zrejme im nebude treba pripomínať ani názor, podľa ktorého Boh stvoril všetkých ľudí ako rovných. Nie tak dávno preč sú časy, keď o tom, či sa niekto stane povedzme vedúcom predajne lahôdok na nejakom prímestskom sídlisku, mohlo rozhodovať i to, aký má osobný názor na vznik slnečnej sústavy. A podnikovým riaditeľom hoci nejakej výroby variev sa len veľmi ťažko mohol stať niekto, o kom bolo známe, že v súkromí svojho domova občas preberá guľky na povrázku a niečo si pritom potichu šepoce. Takéto neúctivé popisy náboženstva nechcú nikoho uraziť: sú tu iba preto, aby zvýraznili absurdnosť komunistického režimu, ktorý povýšil doktrínu jednej ideológie na morálku a zákon. Lenže veriacich spod toho režimu neoslobodil zásah z nebies. Oslobodila ich túžba pozemšťanov po rovnosti. Túto túžbu mal spoločnú katolícky disident s bývalými komunistami či demokratmi. A o túto túžbu sa opierali diplomati demokratických krajín, ktorí dlhé roky „prekračovali svoje diplomatické poslanie“. Túžba po slobode a rovnosti je totiž tiež tradíciou, dokonca takou, ktorá je stará ako ľudstvo samo. Určite staršia, ako všetky spisy uctievačov tradícií. Absurdnosť popierania rovnosti sa netýka len komunistického režimu. Kdežeby. Následky bývali v rôznych časoch a režimoch

pokračovanie na str. 5

dokončenie zo str.4

rôzne: od komických až po obľudné. No absurdnosť tam bola vždy. Nie je absurdné, aby o tom, či môže niekto vlastniť pôdu, rozhodovala jeho predkožka? Keď o tom, či môžete ísť do kina, alebo na ktoré sedadlo v autobuse si smiete sadnúť, má rozhodovať váš pigment? Alebo keď osoby s vyvinutými mliečnymi žľazami nesmú krútiť volantom a stláčať plynový pedál? Nosiť nohavice, dvojdielne plavky, alebo - voliť? Popierači rovnosti sa vždy, aj pri tých najväčších absurdnostiach, oháňali tradíciami. A vždy rákali s predsudkami verejnosti. Niektorí sa vybiľajú v hľadani zdôvodnení, prečo nie. Iní sa pýtajú: prečo nie? Napríklad, prečo by vlastne nemohol štát poskytovať svoje administratívne služby všetkým ľuďom rovnako, bez ohľadu na to, aké pohlavie v nich vyvoláva hormonálnu búрку? Tým skôr, že ide o malú komunitu a nikomu by to nespravilo ujmu. Ak teda za ujmu nebudeme považovať to, že jednej ideologickej skupine sa nepodarí naďalej povyšovať svoje doktríny na morálku a zákon. O nič viac tu nejde. Ale ani o nič menej.

Peter Javúrek
Pravda 10.6.2011

Novici Spoločnosti Ježišovej sa stretli na východe našej krajiny

Novici Spoločnosti Ježišovej zo Slovenska, Česka, Poľska, Chorvátska, Maďarska, Poľska, Ukrajiny a Kazachstanu, sa v týchto dňoch stretli na východe našej krajiny, aby sa navzájom spoznali a formovali v duchu. Práve tento región je totiž miestom, kde možno vnímať spoločnú prítomnosť tradícií kresťanského východu a západu. Za účasti vyše 30 novicov sa stretnutie konalo v Centre pre mládež v Prešovskej archieparchie Bárka v Juskovej Voli. Okrem iného navštívili v Prešove kalváriu a stretli sa aj s tamjším arcibiskupom Jánom Babjakom. Zavítali aj do gréckokatolíckych drevených kostolov a oboznámili sa takisto s prácou Centra spirituality Východ-Západ Michala Lacka.

Rádio Lumen, 9.6.2011

Sudánski raperi veria sebe a Bohu

V jednej z najchudobnejších oblastí sveta ľudia nemajú prácu ani zábavu. Tak rapujú

Mladíci musia na stavbe robiť dvadsať dní, aby mohli v jedinom rozhlase nahráť svoj hit.

„Prečo práve rap? Je to najlepšia možnosť, ako šíriť svoj odkaz o tom, že Boh je najlepší,“ hovorí mi 20-ročný Kuany. U nás by ste niečo také od rapera nepočuli, ale v juhosudánskom meste Tonj je to iné. Rap vznikol ako hudba chudobných a toto mesto patrí medzi najchudobnejšie oblasti sveta. Ľudia sú tu veľmi nábožní, nie je preto výnimočné, že miestni rapujú o Bohu.

Nútený odchod

Kuany začínal s hudbou v detstve, keď ho zlákal gospel. Vtedy bol ešte v Nairobi, kam jeho rodina utiekla počas občianskej vojny. Vrátil sa koncom minulého roku. „Musel som. Bolo referendum o nezávislosti a vtedy povedali, že všetci Juhosudánci sa musia vrátiť domov,“ hovorí. Slovenská dobrovoľníčka Monika, ktorá učí na miestnej strednej škole, učí aj Kuanyho, ponúka trochu iný príbeh. „Bol problémové dieťa, matka ho v Nairobi nezvládala. Preto ho poslala k otcovi do Tonju.“ Príbeh o nútenom návrate však pre imidž miestneho rapera asi znie lepšie. V asi 60-tisícovom meste Tonj sa Kuany stretol s Athuaiom. Ten mal podobný osud. Študoval v Chartúme, no pred referendom musel zo severnej časti Sudánu odísť. V Tonji sa spojili, Kuany rapuje a spieva, Athuai mu robí hudobné podklady. Vystupujú pod menom Ky. Robiť hudbu nie je v súčasnom južnom Sudáne jednoduché. Na hudbe sa tu nezarába a kto sa trochu presadí, bojuje s byrokraciou. „Na každé vystúpenie potrebujeme osobitné povolenie, ktoré je veľmi drahé. Dovoliť si to môžeme len raz mesačne, aj to sa na pódiu striedame viacerí hudobníci. Každý odohrá jednu pieseň a pustí druhého,“ hovorí Kuany a neskromne dodáva, že ostatní nie sú takí dobrí ako on.

Pieseň za 70 eur

Kuany má ako jeden z mála miestnych hudobníkov aj štúdiové nahrávky. Spolu s Athuaiom nahrali v miestnom rádiu saleziánov dve piesne. Nahrание každej piesne ho stálo 200 sudánskych libier, čo je asi 70 eur. Kuany ani Athuai nemajú stabilnú prácu. V južnom Sudáne sa hľadá veľmi ťažko. Privyrábajú si, ako môžu, väčšinou na stavbe. „Keď si niečo nájdeme, tak zarobíme 10 až 15 libier,“ postťažoval sa Athuai. Svojim krajanom vyčíta, že oni nerobia ani to. „Najmä muži sa spoliehajú, že pracovať na nich budú ženy. A preto nič nerobia, len sedia a pijú alkohol,“ hovorí. Dvaja hudobníci nechcú žiť podľa tradícií Dinkov. Keďže v Tonji nevyrástli, nemajú ani kravy, a preto sa ani nemôžu oženit. Žijú podľa kresťanských tradícií. Tvrdia, že v budúcnosti im bude stačiť aj jedna manželka. Ak sa má nová krajina rozvíjať, ľudia vraj potrebujú vieru v Boha. Južný Sudán vyhlási nezávislosť už o mesiac a mladí sa na to tešia. „Ľudia tu potrebujú sebavedomie, mladí si musia veriť, že niečo dokážu,“ dodáva Kuany. Práve o týchto témach spieva najradšej.

Sen o Európe a Keni

Ich piesne zatiaľ hráva len miestny rozhlas Don Bosco Rádio, ktorý prevádzkujú saleziáni. V jeho štúdiu sa hudba aj nahrávala. Athuaia som v ten deň stretol ešte raz. Cestou mestom na mňa už z diaľky kričal: „Takto si tu môžeme privyrobit.“ Pracoval na stavbe jedného z mála tehlových domov v Tonji. Ak to vydrží dvadsať dní a zárobok si ušetrí, môže opäť nahrávať. Možno si potom spolu s Kuanym splní sen, presadia sa v Európe a Amerike. „Alebo aspoň v Keni,“ dodal Kuany.

Cestu hradila Európska komisia a SlovakAid.

Ľudia potrebujú vieru v Boha. A sebavedomie. Mladí si musia veriť, že niečo dokážu.

Z Tonja Matúš Krčmárik
SME, 10.6.2011

Rodičia na trnavskom sídlisku Linčianska spisujú petíciu za zachovanie Mama klubu

Rodičia na trnavskom sídlisku Linčianska spisujú petíciu za zachovanie Mama klubu. Ide o spoločenské centrum pre rodičov na rodičovskej dovolenke s herňou pre deti. Pre rozširovanie materskej školy sa musí vysťahovať a bojuje o nové samostatné priestory. Tie, ktoré mesto rodičom ako náhradu sľúbilo, využíva farnosť pre nedeľné omše a cirkevníci sa sťahovať nechcú.

Riešenie pre obe skupiny musí nájsť radnica. Nahrávala Kristína Strapcová: „Mama klub slúži pre približne 80 detí. Rodičia získali viac ako 500 podpisov petície, ktorú sa už chystajú odovzdať radnici. Problémom je, že v priestoroch, ktoré by mali byť pre Mama klub, bývajú v nedeľu sväté omše. O čo rodičom ide, vysvetľuje Jana Braniša, členka petičného výboru:

„Urobíme ústupok a pôjdeme do priestorov, ktoré nám menej vyhovujú, ale s tým, že nám ich mesto zrekonštruje. Čiže sa posunieme o pár metrov ďalej s tým, že sa nájde i priestor pre ľudí, ktorí navštevujú sväté omše na tomto sídlisku.“

Redaktorka: „Veriaci sa ale nechcú sťahovať. O priestory by sa najradšej s Mama klubom delili. To ale Mama klub nechce pre problémy s hygienou. Nájst' ďalšie priestory na sídlisku Linčianska bude problém.“

Jozef Čavojský, poslanec MČ Tr-

nava Linčianska, zástupca veriacich: „Nevidím reálne, že by sa niečo takého vhodného našlo. Išli by sme určite opačným smerom, že by sme tých ľudí podráždili a dá sa povedať začalo by sa to všetko politizovať. Ja budem bojovať za to, aby tie omše sa tam konali.“

Redaktorka: „Mesto ide rozširovať miestny klub dôchodcov, ale tam omšať veriaci nechcú. Dôvodí nedôstojným okolím.“

Obkolesujú ho pohostinstvá. Najbližší kostol je vzdialený vzdušnou čiarou 800 metrov od súčasnej modlitebne. Po obdržaní petície bude mesto hľadať riešenie sporu medzi rodičmi a dôchodcami.“

Bystrík Stanko, viceprimátor Trnavy: „Zdá sa mi trochu neefektívne, aby sme držali veľkú miestnosť kvôli jednej hodine v týždni na vykonávanie bohoslužieb a preto si myslím, že určite nájdeme nejaký kompromis, aby sme uspokojili aj jednu, aj druhú skupinu. Určite riešenie nájdeme. Jedno z nich je možno aj to, že budeme zabezpečovať dôchodcom dopravu do kostola na Tulipáne.“

Redaktorka: „Riešenie sporu o spoločenské priestory na najzaostalejšom trnavskom sídlisku by malo padnúť do polovice tohto mesiaca. Dovtedy sa totiž Mama klub musí vysťahovať zo súčasných priestorov, kde vznikne nová škôlka.“

Rádio Regina, 9.6.2011

Staré Hory

Približne 4000 veriacich z celého Slovenska putovalo včera na pútnické miesto Staré Hory. Tu si pripomenul 300. výročie prenesenia sochy Panny Márie z úkrytu na oltár miestneho kostola. Pútnici na Staré Hory prichádzali na autobusoch, pešo i na bicykloch.

Slávnostnú svätú omšu na Studničke celebrol biskup Rudolf Baláž. Na úvod svätej omše povedal: „Spomíname si na veľkú udalosť našich predkov, ktorí chránili toto posvätné miesto, lebo vedeli, že tu sa nachádza ten klenot pre ich dušu, ktorý im pomôže nájsť aj konečný cieľ určený Kristom. Teda nebeskú oblasť.“

Redaktor: „V homílii hlavný celebrant poukázal na význam tohto pútnického miesta pre život každého kresťana. Na Starých Horách sú

neprestajné púte na fatimské soboty, každú prvú sobotu mesiaca počas celého roka. tie som odpočúval kedysi od pápeža Jána Pavla II v Čenstochovej. Mária je predsa dobrá matka, ona nás má všetkých veľmi rada.“

Staré Hory sú miestom, kde sa radikálne menili ľudské životy. O význame tohto pútnického miesta hovorí aj cirkevný historik Gabriel Brenza: „Myslím si, že aj naša generácia podľa vzoru biskupa, ktorý mnohokrát aj osobne vyjadril svoj vzťah k starohorskej Panne Márii, by mala túto úctu rozvíjať.“

Redaktor: „Program ukončil biskup Rudolf Baláž modlitbou litánií pred milostivou sochou Panny Márie v starohorskej bazilike.“

Pavol Jurčaga
Rádio Lumen, 6.6.2011

Vzácná hrobka pustne

Mauzóleum grófskej rodiny Esterházyovcov v Želiezovciach blízko Levíc pustne. Ležia v ňom členovia šľachtickej rodiny, ktorá povzniesla región.

Ak hrobku rýchlo neopravia, hrozí, že pozostatky pochovaných tiel sa vážne poškodia.

Gróf Esterházy bol so Želiezovcami taký spätý, že tu zanechal aj svoje srdce a to doslova. Uložené je za touto stenou, hoci grófovo telo leží sto kilometrov odtiaľto až v Galante. Ján Karol Esterházy vraj požiadal tesne pred smrťou o to, aby jeho srdce uložili v tomto mauzóleu. Želiezovské letné sídlo obľuboval. V neogotickej hrobke z 19. storočia leží aj grófova dcéra Karolína, láska hudobného skladateľa Franza Schuberta. Mauzóleum sa však pred očami Želiezovčanov rozpadáva. Tento miestny historik tu organizuje brigády, aby budovu aspoň ako tak dočasne zachovali.

Pavel Polka, miestny historik: „Niektoré škridle na streche sme vymenili a aspoň tým sme zabezpečili práve, aby nepretekalo do tejto naozaj vzácnnej a neobyčajnej budovy.“

Redaktor TV Markíza: „Mauzóleum navštevujú turisti z celého sveta. Chcú vraj vedieť kde leží platonická láska geniálneho hudobníka.“

Pavel Polka, miestny historik: „Návštevníci v poslednej dobe naozaj ako keby sa roztrhlo vreco, chodia sem zo Španielska, z Grécka, z Holandska, ale najmä Japonci.“

Redaktor TV Markíza: „Mesto by mauzóleum obnovilo, no investovať doň môže až vtedy, keď bude jeho majetkom. Hrobka však zatiaľ patrí cirkvi. Správca fary nám povedal, že je pre nich záťažou a radi by ju mestu predali hoci aj za symbolickú cenu. Mesto sa snaží mauzóleum odkúpiť, no takisto zatiaľ nemá peniaze.“

Alžbeta Kádasiová, prednostka Mestského úradu v Želiezovciach: „Ale plánujeme si tieto prostriedky získať z fondov Európskej únie.“

Redaktor TV Markíza: „Kúpou hrobky sa ešte budú zaoberať poslanci mesta.“

Karol Mindák
Markíza, 4.6.2011